

RYTOJUS.

Semanario de los Obreros Lituanos
en la Argentina. Montes de Oca 146,
Avellaneda, B-Aires.

RYTOJUS

RYTOJUS.

Lietuvių Darb. Savitrašis Argentinai.
calle MONTES DE OCA 146,
Avellaneda, B-Aires.

10 (103) nr. — III metai | laikraščio kaina metams \$5 m., pusei — \$3 m., trims mėn. \$1 50; užsieny 3 doleriai; kaina atsk. numerio 10 c. | 1929 m., kovo (marzo) 14

Kovos Meksikoje.

Prasidėję Meksikoj sukilimai tęsiasi vis tolyn, apimdami naujas teritorijas. Sukilimai klerikalinio pobūdžio, ir sukilėlių vadas Jezus Aguirre kovo 6 d. pareiškė kad jis kovosias iki visos tikybos Meksikoj atgaus laisvę.

Meksika iki šiol dar išnešiojusi visas feodalistines žymes. Šalis gamtiniai labai turtinga: turi visokių šmerų, bei kerosinų versmes, geras klimatas augalams bei gyvuliams auginti, turi visokių kasyklų: anglies bei įvairių metalų tačiau šalis gana suvargusi ir gana žemame kultūros laipsny. Bet kas matė, jei kunigų valdoma šalis būtų šviesiškai tvarkoma! O Meksika kaip tik ir išnešiojusi šimtmečius kuniginės sprespaudos jungą, ir paskutiniaisiais metais, išrinkus prezidentu Obregoną, prasidėjo kova už gryną kapitalistinę sistemą, kova už panaikinimą feodalistinių pažiūrų.

Bet Meksikos kunigija, tai plėšikų bei vagių gėdovės: tuoj po užėmimo ne jų plauko žmogaus prezidento vietą, jie pradėjo organizuoti į plėšikiškas bandas ir pradėjo visokius užpuolimus ant negeistinių sau organizacijų ir pavienių asmenų. Daug buvo atsitikimų kad išplėšė gelžkelio reles, ar pasprogdinę dinamitų, apversdavo pasažierių traukinius. Jų vienas aklas fanatikas vardu Leon Toral, užmušė ir patį šalies prezidentą Obregoną, ir tuom užmušimu didžiavosi visam pasauliui šaukdami kad jie užmušė vieną nieką kuris naikino „dievo duotąją tikybą“.

Dabar Meksikos prezidentu Portes Gil, o karo ministeris gen. Calles, abu kapitalistinių pažiūrų žmonės, ir nori kad jų tėvynėje būtų įvesta kapitalistinė sistema, už ką ir kovoja. Bet dabar pasikelę juodosios jėgos nori atkariauti sąnybinę tvarką ir uždėti savo geležinę diktatūrą, kaip mėginama įvairiuose pasaulio šalyse: Italijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Lietuvoje, Ispanijoje, Bulgarijoje ir kitose. Paskutiniu metu jau ir Meksikoje ir Amerikoje.

Bet ar šiaip ar taip, o Meksikos sukilimas išeis sukilėlių naudai, kadangi gyventojai šimtmečius iškentę krikščionišką sprespaudą, pažeminimą, beturtę ir t.t.—nenorės atgal pulkti į tą pačią padėtį, ir ieškos būdus kaip atsipalaiduoti iš tos nerangios sistemos.

LAISKAS IS KAUNO KALĖJIMO.

(Taša iš 7-to numerio.)

Skurdus darbininkų ir varginųjų valstiečių padėjimas Lietuvoje. Vargas ir skurdas laiko apnikęs miesto ir kaimo sukrypusias būklis. Alkis stačiai žiūri į akis. Fašizmas visu smarkumu gula ant darbininkų ir varginųjų valstiečių pečių.

Kad sulaikyti revoliucines kovos bangas, visas kraštas tapo apkaustytas fašistinės reakcijos rėžiais. Fašistinis teroras išrovė iš revoliucinių kovotojų eilių išvermingiausius kovotojus ir vadus. Visa Lietuva virto kalėjimu. Karo lauko teismai smerkia darbininkus ir varginguosius valstiečius mirčiai bei ilgiems kalėjimo metams. Revoliucinės bangos iškėpė komunistų partiją.—fašizmas stengiasi šaudymais ir kalėjimais grūdintis fiziniai išnaukinti.

Visos Lietuvos partijos, pradedant tautininkais, baigiant, neva kairiaisiais socialdemokratais, padėjo įvesti Lietuvos fašizmą. Jos visos darbuojasi ir dabar fašizmo sustiprinimo naudai. Dabar kada kapitalistinis pasaulis rengia imperialistinių šalių bloką, tikslu pulkti vienintėlę darbininkų klasę ir vargingųjų valstiečių tėvynę—SSRS. Lietuvos socialdemokratai, tikrai pasakius socialfašistai, dirba Lietuvos ir Lenkijos fašizmo naudai. Padeda Lenkijos fašistiniams imperializmui pagrobti Lietuvą, kad sustiprinus fašizmą, kad sudarius fašistinių Pabalties valstybių bloką, nukreiptą prieš SSRS, kad uždėjęs dvejoją jungą ant Lietuvos darbininkų ir vargingųjų valstiečių pečių.

Socialfašistai organizuoja pučius (Tauragė, Alytus ir k.) kuriais vadovauja pardsidavę Lenkijos fašizmui Plekaičiai, Paplauskai, provokatoriai Kedžiai ir k., kad tuo palengvinus Lietuvos pagrobimą Lenkijai, kad demoralizavus prieš Lietuvos ir Lenkijos fašizmą nusistatčiusias mases. Jų surengtieji pučiai išėjo fašizmo naudai. Į jų žabangas įklūvę revoliuciniai darbininkai ir valstiečiai tapo kruviniųjų fašistų būdelių nužudyti, kiti kankinami fašistinės Lietuvos karceriuose. Tai visi socialfašistų nuopelnai!

Vienintėlė Lietuvos revoliucinė partija tai—Lietuvos Komunistų Partija, kuri tikru revoliuciniu keliu veda darbininkus ir varginguosius valstiečius. Šiandien, kada imperialistiniai grobuonys rengiasi pulkti darbininkų klasę tvirtovė SSRS. kada visos Lietuvos partijos stengiasi uždėti Lietuvos darbininkams, ir vargingiesiems valstiečiams Lenkijos fašizmo jungą. Kada darbininkų į dėjimas fašistinio teroro prislėgtas—komunistai šaukia į kovą prieš Lietuvos pardavimą Lenkijos imperialistams, kovoja dėl Lietuvos nepriklausomybės gynimo ir Lietuvos fašizmo nuvertimo. Šaukia darbininkus į

„Rytojaus“ Rėmėjai.

Gerų žmonių skaičius auga. Štai draugas M. Sabalis iš Berisso, atsilankęs į LSKDCK. posėdį, atnešė nuo SD. „Vargdienio“ formalį pareiškimą, kuris sako: „Štai „Rytojui“ už gryną darbininkų reikalų ir už kitus mums pasitarnavimus duodame 41 pesą ir 35 c. Mes juos surinkome kaip auką mūsų laikraščiui“.

Draugai vargdeniečiai gerai supranta, kad mūsų klasės organui, vien iš centro sunku pasilaukti, kadangi čia reikia grumtis su besiveisiančiomis juodomis fašistinėmis masėmis ir mūsų išsigimėliais. Jie visokiais būdais stengiasi mums kliudyti ir laukia mūsų suklupimo, bet jei eis mūsų kolonijos kaip ėjo, dabar, po išvalymo b-vės nuo visokio brudo—ne tik kad savo priešams suduosime mirtiną smūgį, bet ir visuomeniškų reikalų pastatysim į augščiausį laipsnį.

O štai kitas mūsų draugas iš Comodor Rivadavio, A. Krupelis prisiūnčia 42 pesų, kuriuos sudėjo A. ir P. Krupeliai, A. ir J. Baltušiai, J. Vaidokaitis ir S. Semėnas. Kiekvienas iš jų užsisakė po metinę prenumeratą ir „Darb. kalendorių“.

Draugai comodorivadaviečiai gyvena pasiturinčiai ir yra mūsų pažiūrų žmonės, neapkenčią fa-

šistų ir daug kartų pareiškę, kad eis su mumis visose sunkiausiose mūsų kovos valandose.

Gerai draugai kad mus neapleidote kada buvome išprokuoti, dabar jau mes žengsime drąsiai savo užbrėžtais keliais.

Štai ir mažesnių rėmėjų per šią savaitę kiek pribuvo: Jose Intos užsiprenumeravo metams „Rytojui“.

K. Briučius metams „Rytojui“ už 1 p. literatūros ir 1 p. aukų.

VDE Brenin metams užsiprenumeravo „Rytojui“.

St. Pučinskas užsiprenumeravo metams „Rytojui“ ir 1 p. aukų.

P. Taraška metams „Rytojui“ ir 1 pesą aukų.

A. Žvingilas iš Nortų prisiūnė 3 dolerius už prenumeratą ir 1 dolerį aukų.

V. Radauskas, St. Malaitis, V. Buinauskas ir J. Gizas visi kartu prisiūnė metines prenumeratas ir pareiškė, kad jiems mūsų laikraštis patinka.

Stella Aulesaitė užsiprenumeravo pusei metų „Rytojui“.

V. Vitkauskas iš V. Casarės pusei metų „Rytojui“.

Tai mat kaip atsineša į mus geri žmonės.

Keliatas mūsų rėmėjų iš Patagonijos padangės.

PATAGONIJOS PADANGĖJ

Pas mus randasi nemažas skaičius iš senai gyvenančių lietuvių, iš kurių didelė dauguma „Rytojaus“ skaitytojai ir rėmėjai. Tos sryties dirvoje reikia pažymėti kad daug pasidarbuoja Albinas ir Alfonsas Baltušiai, J. Tučius, B. Šlapelis ir J. Kleiponas. Jie nuo pat pradžios neužmiršta „Rytojaus“ ir darbininkų reikalų, nors patys yra turtingi ūkininkai. Savo brolius Lietuvoje, po sprespauda Smetonos kruvinio, neužmiršta laipat.

Čia visi lietuviai gyvena gan pavyzdinčiai ir daug kuom atsižymi nuo kitų tautų. Kur tik gyvena lietuviai, arba lietuvių išteklėjusi už kitataučio—tę visuomet trobos gerai įstatytos, apžiūretos ir vaikučiai visuomet kalba lietuviškai, nors jau ir nekurios motinos Argentinoje gimusios. Reikia paminėti kad čia senai gyvenanti lietuviai yra vaisingi ir paguodūs, nes vieniam yra da vė pašalpa sumoje poros tūkstančių pesų. Tik nekurie gavusieji tokias paramas, kartais negražiai pasielgia, nes vieni su visa „paskola“ pabėga, kiti kito-

kius šposus iškrečia. Vaikiniai merginos ir visas jaunimas išauklėtas labai dorai: be jokių burtų, be jokių tikybų už ką reikia tarti širdingą acių protlingiems tėvams.

Daugelis lietuvių užsiima avių auginimu, kiti žemdirbyste. Mūsų susijimuose pirmutinės kalbos, kaip pagelbėti Lietuvos vargantiesiems kaliniams ir jų šeimynoms, kurie kenčia sunkų fašistinį režimą.

Nuo Red. Lietuvos kaliniams šelpiti yra susitvėręs Priešfašistinis Komitetas kurio išdinin ku yra K. Undraitis, ir sudėtas aukas siųskite jo vardu, „Rytojaus“ antrašiu. O antra, neužmirškite kad „Rytojui“ vien iš Bs. Aires sunku pasilaikyti, nes čia veisias visokios smetoninės bandos ir išgamos, ir turite jūs, taipat ir visos lietuvių kolonijos. ateiti daugiau su pagelba.

SKD. 1-OS KUOPOS NARIAMS.

Š. m. kovo 17 d. turi būtinas įvykti Savyspalpos—Kultūros D-jo 1-os kuopos susirinkimas. pradž. 1 v. p. p. Pirmin. V. Venckūnas

VISAM PASAULY.

Newjorkas.—Volter P. Chrisler, direktorius automobilių fabriko, praneša kad esąs suplanavęs statymą milžiniško namo, kuris busias aukščiausias pasauly, susidedantis iš 68 aukštų ir busias užvardintas „Gran Central Station.“ Žemė ant kurios bus statoma kainuosianti 15 milijonų dolerių. Bokštai virš namo turėsias aukštumos 246 metr.

Sofia.—Iš priežasties didelės eksplozijos šio miesto arsenale užmušta 30 žmonių, ir 20 sunkiai sužeistų; padaryta daug materialinių nuostolių.

Vašington.—Kovo 4 diena, šalies prezidento vietą, užėmė Hoover. Daryta įvairių valdiškų ceremonijų.

Londonas.—Miesto pakraštyje užvardintam „Storm Teatro“ salėje, buvo surengta darbininkų—bedarbių konferencija. Laikė prakalbų, kalbant komunistui I. P. Nurphy, nežinomas provokatorius metė bomba, kuri sprogdama gerokai apardė teatrą, ir sužeidė keletą žmonių.

Londonas.—Bedarbių inios susirinkusios iš visos Anglijos į Londoną, reikalaui iš valdžios pagalbos, suorganizavo milžinišką manifestaciją, ir maršuodami po svarbiasias miesto gatves triukšmingai pareiškė didžiausį neuzsiganėdimą valdžios elgimusi. Susikoncentravę „Trafalgal“ aikštėj manifestantai vienbalsiai nutarė reikalaui, kad valdžia rūpintųsi ieškot būdų nagerinimui dabartinio bedarbių gyvenimo.

Roma.—Komisija ištyrimui tikrųjų priežasčių katastrofos dirizablio „Italia“ kurį komandavo generolas Nobile, įteikė valdžiai tyrinėjimo protokolą, kuriame pareiškama, kad visa svarbiausia priežastis katastrofos priklauso netinkantis tvarkymas komandos laike kelionės, ir kaltininkai esą generolas Nobile, ir kapitonas, Zappi ir Mariano. Jie komandavo fašistiškai.

Budapeštas.—Paskutiniojo turkijos sultono sūnus Abdul Kabir, savininkas 50,000,000 tėvo paliktu dolerių, šiais laikais randasi Vengrijoje ir uždarbiauja pragyvenimą kaipo smuikininkas prie čigonų orkestro.

Bellefonte.—Trys juodveidžiai likosi nužudyti elektros kreslėje už nužudimą Pelegrino Coco.

Maskva.—Kominternas išleido manifestą paminėjimui 10 metų sukaktuvių. Manifeste kviečiama viso pasaulio darbininkai kovoti prieš imperialistų rengiamas skerdynes—naują pasaulinę karę. Pabaigoje manifesto šaukiama rengtis prie socialės revoliucijos.

Puerto Principe.—M. F. Altieri, stambus biznieriui, atpirko laisvą rašyia Napoleono 1-o už 3 tūkstantis dolerių, su tikslu, kad atiduoti į muziejų, kad sudarius pilną kolekciją Napoleono raštų.

Tokio.—Darbininkų partijos deputatas, Senji Yamamoto, 5 kovo, 10 v. ryto likosi barbariškai nužudytas. Užmušėjas yra žymus reakcionierius Furoda, pareiškė kad nužudęs už tai, kad Yamamoto buvęs kraštutinis kairiosios srovės šalininkas.

Tokio.—Universiteto studentai surengė manifestaciją išreiškimui protesto už nužudymą darbininkų atstovo, šalies parlamente Yamamoto. Manifestantai susirinkę prieš laboratoriją kur randasi nužudytojo kūnas, atidavė pagarbą dainuodami Internacionalą ir kitas revoliucines dainas. Kada policija pradėjo vaikyti susirinkusią minią, pasigirdo griausmingas šauksmas visoje minioje. „Garbė zuvusiam kovoję!“ „Šalin kapitalizmo budeliai!“ „Lai gyvuoja darbininkų partija!“

Bukarešt. Žydų grupės deputatas Laudau įteikė parlamentui sumą, kad būtų šelpiami badaujantieji. Prirodoma kad Besarabijoje randasi apie šimtas tūkstantis badaujančių.

Beigrado.—8 kovo, k ime Ravel, atrasta sušalę po sniegu 25 žmonės, kuriuos užnešė pusnėmis, 15 dienų atgal.

Bruselis.—Siaučianti epidemija—gripė sukėlė didžiausią paniką tarpe šalies gyventojų. Daugely vietų epidemija pavirto į tikrą mirties šmėklą; kaikuri se vietose tiek miršta kad nebespėjama laidoti. Darbininkų grupės darbuojasi dieną ir naktį, kasdami duobes laidojimui mirusiųjų. Žemė esanti išalusi vieną metrą gilumo.

London.—Agencija Reuter gavo telegramą nuo savo korespondento iš Funchal, Madeira, kuri praneša, kad ant salos S. Vicente ištikusi baisiausia katastrofa—atsivėrusi žemės didžiausi bedugnė, kurioje žuvo daugiau kai 100 žmonių.

NAUJA NAUJIENA!

„PUIKUS ŠOKIŲ VAKARAS“.

RENGIAMAS KOVO 16 D. 8 V. V. LSKD. 7-tos KUOPOS.

RYTOJAUS NAUDAI.

Salione „G-ral Jose de San Martin“, calle Las Herras (7) Isla Maciel Dock-Sud. (dvi kvadros nuo Bocos tilto.)

Visi ir visos prisirengkite iš anksto į šį puikų vakarą, kuris įdomiausias su savo programa.

Merginoms, kurios gaus daugiausiai atviručių, bus paskirtos 3 sekančios premijos:

- 1) rankinis laikrodukas 20 pesų vertės,
- 2) albumas, dėl sudėjimo atviručių,
- 3) įdomi lietuviams knyga „Argentinios Lietuviai.“

Prisirengkite visi iš anksto.—Žinote, kad Dock-Sudiečių parengimai visuomet skaitlingiausi ir linksmiausi. Orių puikus orkestras. Bus žaidimai, skrajojanti krasa ir visoki pamarginimai.

Ižangą: Vyrams \$ 1, Moterims \$ 0.50.

7-tos Kuopos Valdyba.

„Rytojaus“ b-vės spaust. Montes de Oca 146 Avellaneda

APŽVALGA.

TAI KAD NUMASKAVO.

Kol mūsų sabotažininkai ruošėsi išleisti savo gazetą, visur būnįjo, grasino kad „numaskuosime, numaskuosime“, kad gerai nežinančiam jų būdą, rodėsi kad jie atidengs baisias paslaptis.

Išleidus „laikraštį“, ne tik kad „nenumaskuoja“, bet daugiau apmaskuoja. Pavyzdžiui: J. Graibus, jų akivaizdai buvo stambiausioji figura ir ji buvo pasiryžę daugiausiai „numaskuoti“, bet tas nenusigando. Graibus visiem su pasididžiavimu skelbė, kad ir jis galis B. Svedą su Pilypaičiu „numaskuoti“, kaip įjėdu buvo įgaloti prie laiško, ir kaip atplėšę Montevideo laišką. Girdi „mano boba viską matė...“ Matom kad sabotažininkai šių argumentavimų pabuge, vieton kad „numaskuoti“ — susibičiuliavo.

Dabar pasitenkina vien išpardavimu. Rodos bus pirmas laikraštis tokiu keistu turiniu visame pasaulyje. Lygiai kai Lietuvos piemens kad įsimažina oliuti, šaukdami visokiais vardais, visokiais žodžiais sau negeistinus asmenis, bauginami visokiais „pasakymais“. „Pasakysiu tai jam bus tam tokiu ir tokiu“, bauginam Lietuvos piemu. „Numaskuosim“, tai jiem bus, tiem tokiu ir tokiu, šaukia mūsų sabotažininkai.

Tarp jų pava džiavimų „Darbininkų Tiesoje“ (taip užvardintas jų laikraštis) randi kaip ką ir „nepaprastai“ Dėsavimas del irimo organizacijų, nusikraudimas jų ir t. p. rodos kad jiem ir duodas tas darbas. Jei tik kur prilydavo, susirinkime, ar šiaip pasitarime — tuoj pirmiausiai skandala pakeldavo: išpavardžiuoja, išdemagogina, ir šie tau... Jei toki gaivalai šneka apie organizacijos darbą — tai lai sau organizuojasi, tik ne su darbinikišku pažiūrų žmonėmis, bet su tokiais kaip jie patys nes geriausiai žino kaip jie įvertina organizacijas. — Už pypkę tabako atiduotų visą darbininkų vienybę, ir dar raš, apie jiem „nemalonią trimą. Juk kožnas žino kad džiagutusi: jei įvyktų kaip jie rašo, nes būt geriausia proga pataisyti savo išliurusias reputacijas.

Kad oūt „išskiau suprasti ir pažinti jų žalingus pasielgimus,

pažiūrėkime ką apie juos sako mūsų gerbiamas draugas, buvęs „Rytojaus“ redaktorius, geriausiai žinomas mūsų kalbėtojas. Jis rašo vasario 7 d. Jungt. Valstijų dienraštyje „Laisvė“ ilgiausį straipsnį po antgalviu.

DELEI NEGEISTINŲ KONFLIKTO ARGENTINIEČIŲ TARPE, kurį išstai ir talpina.

Štai jis: „Rytojaus“, pastogėje, Argentinoje, iškilo tokia nemaloni ir žalinga nesupratimų ugnelė, kokios vargu kas tikėjosi. Keturi prie laikraščio stovį asmenys — Br. Svedas, jo žmona, Šumakarai ir Juozas Pilypaitis — metė įstaigą, pabėgo iš b-vės ir pradėjo purvais drabstyti tuos, kurie laikraštį leidžia ir palaiko.

Man esant kelionėje su plačiu prakalbų maršrutu po Jungt. Valst. ir aplaikius porą laiško, kuriuos rašė b-vės tarybos nariai (asmeniniai) iš karto nenorėjau darsileisti, kad prie tokio žygio būtų priėję minėti asmenys. Tik pargrįžus į Brooklyną, gavus „Rytojaus“ vėlesnius numerius ir keletą kitų laiško, pagaliau, persitikirinau, jog šiaip, o ne kitaip įvyko.

Kodel? Kame to viso konflikto priežastys?

Gerai pažinau Br. Švedą. Iš jo galima buvo tikėtis šito ir panašaus. Tai asmu, kuris pirmo nuykimo į Argentiną, turėjo eibės ergelių ir kivirčių su kiekvienu, st. vėjusiu arčiau „Rytojaus“ b-vės organizavim ir laikraščio leidimo Br. Svedas ir Lietuvoje, esant Kauno kalėjime, buvo anarchistojuančiu, ką liudijo daviniai, gauti iš autentiingų šaltinių. Ir man esant prie „Rytojaus“ ne sykį jis buvo susirėjęs su kai kuriais draugais — visai be pamato, už ką ne sykį mūsų susirinkimuose gaudavo asitraus pabarimo ir net pagrūmojimo išmetimu iš Partijos ir kitų atsakomingu darbų. Jei tai būtų pasitraukęs tik vienas Br. Svedas, tai visai paprastas ir natūralus būdų buvęs dalykas. Deja, su juo išėjo ir anie trys, kas pakenkė iki tam tikro laipsnio mūsų laikraščiu ir visam judėjimui.

Išvažiudamas iš Buenos Aires, palikdamas „Rytoją“ spaudos b-vės tarybai ir pabėgėlių personalui, tikėjau, kad, gali-

mas daiktas, anksčiau ar vėliau Br. Svedas gali pabėgti, arba būti pašalintas; galimas daiktas, kad jis išves ir Švedienę, bet tai vis pasiliks dar du, prie kurtų taryba pasiskirs kitus draugus. Bet pasirodo, kad Šumakarai su Pilypaičiu ant tiek buvo šiaudiniai, jog ans išsivedė ir juodu. Skaudu, bet sykiu ir pamoka, kaip reikia atsargiai parinkti žmones į tsa komingas įstaigas ir kaip visoki apsimetėliai šliejasi prie mūsų judėjimo!

„Priežastys“.

Kaip visuomet, taip ir šiuo tarpu, nežinūti koki pabėgėliai ir darbo trukdytojai, pirmiausiai jie išleido „Atsišaukimą į darbininkus“, netgi žadėdami leisti savo naują laikraštį. Škaičiau kelis kartus. Ir juo daugiau škaičiau, tur labiau įsitikinimu, kad tie žmonės patys nebežino, ko nori. „Mes“, sako jie, „kurie leidžiam šį atsišaukimą, pasitraukiame iš dviejų metų budavotos liet. darb. tvirtovės. Mes pasitraukiame ne savo noru, — pasitraukiame policijos verčiami ir del melagysčių bei provokacijų iš bendrovės vidury esamų provokatorių pusės...“ Išpilta visa tulžis ant tų, kurie pasiliko prie „Rytojaus“ — ant visos Bendrovės.

Argi ištikro juos policija priverstė išeiti iš spaustuves? Nieko panašaus. Tie laiško, kuriuos gavau nuo atsikrį asmenų, visos tos tragi-komedijos priežastis sekančiai išaiškina: tuli spautuvs darbininkai (jų tarpe Br. Svedas, aišku) susipyko su tam pačiam name turinčiais avalų krautuve Černauskais. Svedas iškilojęs Černauskienę labai nešvariais žodžiais, už ką pastaroji buvo pašaukus policiją, kuri, sakoma, Br. Švedą suareštavusi. Suprantama, šaukimas policijos, tai nėra pagirtinas darbas ir niekas nebando už tai teisinti tų, kurie šaukė. Bet Černauskai nepriklauso net prie pačios b-vės. Tai pašaliniai žmonės.

Po to, visi augščiau suminėtieji asmenys metė darbą. Išstatė bendrovę reikalavimus, tarpe kurių buvo keletas sekančių: 1, išvartų iš namų Černauskus. 2, išmesti iš tarybos kai kuriuos jiem nepatinkamus narius, 3, įsmesti esamąjį admi. stratorių, 4, pakelti jiems algas. Neišpildžius šių reikalavimų (kaip sako J. Pilypaitis laiške, rašytam lapkričio 24 d., 1928 m.), jie negrįžo darban ir išleido tą šlykštų lapelį.

Taigi paaiški, kad juos ne policija varu išvarė, o jie patys metė darbus.

Neklausė Partijos.

Išvažiuojant iš Argentinos, atvėjų atvejais buvau pastebėjęs visiem mūsų draugams besisukančioms apie „Rytoją“, kad jie, ištikus bynesupratimui, jo išrišimui pasikviestų ralkon Argentinos Komunistų Partijos Centro Komitetą, kuris bešaliai ir vaduodamasis darbinikišku judėjimu labu klausimą išriš. „Rytojaus“ b-vės taryba ir kreipėsi į ten. Įsimašė Partijos Komitetą, įsakydamas aniem grįžti prie laikraščio ir dirbti idant laikraščio išėjimas nenukentėtų. Bet kur taul jie pasiryžo patys savo „laikraštį“ leisti. Atsiėmė iš „Rytojaus“ b-vės šerius (pajus) ir visiškai pasitraukė.

Ko verti tie pasiteisinimai? Ar jie gali įtikinti bent vieną protaujančį darbininką? Ar jais pasiremiant galima mesti darbą, kuomet laikraštis stovi pavojuj? Ar galima pagaliau nesisikaityti su Partijos patvarkymu patiem esant Partijos nariams? Už vis įdomiausia, ar buvo pagrindu leisti tas šlykštus lapel'is ir šmeižti, niekinti visą bendrovę? Nieku būdų ne!

Paimsim algų klausim. Jos mažos, vos galima pragyventi. Bet pragyventi vis tik galima. Man esant Argentinoje, ne sykį ir du tiko išgirsti iš tų pačių Švedų lūpų, kad jie pilnai pasitenkina esamom algom ir visom sąlygom ir daugiau nieko nereikalauja.

Pastarieji — du — Pilypaitis su Šumakarium — abu be prityrimo spautuvs darbe; abu priimti tik keletas mėnesių atgal kaip mokiniai ir todėl jie del algų negalėjo skystis; priešingai, jie, jei turėtų sąžinės, džiaugtųsi, kap gauti progos mokintis amato. Uždirbanti pragyvenimui. Išvažiujant liepos mėnesį (1928) iš Buenos Aires, nei vienas iš visų keturių nenusiskundė, kad jiems algos permažos. Visi buvo pasitenkinę. Pagaliau jeigu ir būtų permažos, kuomet „Rytojaus“ izde pinigų nesiranda — izdas labai tuščias, bendrovė biednutė, — tai mesti darbą, sulaukyti leidimą laikraščio, išeiti be pasitarimo su platesniu bendrovės narių susirinkimu — yra nusidėjimas labai didelis, nusidėjimas prieš darbininkų judėjimą.

To paties verti ir kiti jų reikalavimai. Nei vienas nebuvo degantis; nė vienas nepateisino meimą darbo, sulaukymą laikraščio. Jeigu „R.“ direktorių taryba nesisikaitė su jų reikalavimu, kaip

organizuoti komunistai, turėjo kreiptis į Partiją ir ten klausimaperduoti. Juk „Rytojaus“ b-vė nėra kokia kapitalistų įstaiga, bet tų pačių vargingiausių darbininkų įkurta ir palaikoma.

Mes Tarėm Savo žodį.

Išklausę tuos visus nesusipratimus ir minėtų keturiu asmenų žygius, Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partijos Lietuvių Sekcijos Centro Biuras, kuris visuomet susirūpinusiai rėmė argentiniečių judėjimą, nutarė pasmerkti išbėgėlius ir rėmti kaip rėms „Rytojaus“ tarybą ir visą bendrovę. Asmeniai aš, draugai argentiniečiai, taipgi stoju su taryba ir visų lietuvių darbininkų judėjimu, kuris sukasi aplink „Rytoją“ ir eina su Argentinos Komunistų Partija, dalimi Komunistų Internacjonalu.

Pateisinti pabėgėlius būtų galima tik tuomet, jei, daleiskim, „Rytojaus“ spaudos bendrovės taryba būtų nustačiusi skirtingą politinę laikraščio kryptį, priešingą darbininkų judėjimui, jei jina būtų vertusi talpinti darbininkų revoliuciniam judėjimui priešingus raštus; jei jina būtų draudusi dėti laislin raštus naudingus komunistų judėjimui raštus. Bet ir tokiu atsitikime pabėgimo taktika niekaip negali būti tokia kokia pavartojo dabartiniai pabėgėliai. Pirmiau reiktų stengtis įtikinti tarybos narius (kurie visi yra paprasti darbininkai), kad jie klysta. Nesant galimybių įtikinti tarybos, reiktų laukti visos bendrovės šerinkimų (pajininkų) suvažiavimo ir jame tas klausimas iškelti, reikalaujant pakeisti tarybos sąstatą, etc. Reiktų eiti į Argentinos Komunistų Partiją ir su jos pritarimu ir pagalba bandyti tai atsiekti. Jeigu jau niekaip nebūtų galima — pasitraukti ir šaukti darbininkus nieko bendro neturėti su likusia taryba.

Betgi čia nieko panašaus. Ne principų ir taktikos klausimas padarė tuos skirtumus, bet paprastas kūdikiškas ir don kichotiškumas tų kurie pabėgo. Vėliausiai jie manė, kad pagrasinus tarybai metimu darbo, nesant daugiau lavintų darbininkų, pastaroji viską išpildys ir jie bus laimėtojai, tarybos už nosies vedžio-tojai.

Štai kodel Švedas, Švedienė, Pilypaitis ir Šumakarai pasielgė neleistinai ir verti griežto pasmerkimo iš kiekvieno susipratu-sio.

Esame įsitikinę, kad Argen-

tinios lietuvių darbininkai neklau-sys pabėgėlių ir sabotažininkų, bet eis su Argentinos Komunistų Partijos su „Rytojaus“ spaudos bendrove, su pačiu „Rytoju“, jį stiprins, platins ir dabs, kad laikraštis neįskryptų iš mark-sistinės leninistinės linijos.

R. Mizaras-Rasoda.

Karolis Marksas

1883 metais, kovo 14 dieną mirė pasaulinis darbininkų vadas Karolis Marksas, kuris trptautiniame darbininkų judėjime suvaidino svarbiausias roles sutverdamas Pirmąjį Internacjonalą. Jis yra autoriumi milžiniško veikalo „Kapitalas“ taipgi „Komunistų Manifestas“ ir visos eilės kitų raštų, kurie šiandien didei gerbiama darbininkų klasės.

Karolis Marksas gimė 5 d. gegužio 1818 metais Frierės mieste, Reino provincijoje. Jo tėvas buvo Vokietijos žydas. 1835 metais K. Marksas sukakęs vos 17 metų, jau buvo baigęs Frierės gimnazijos kursą. Tais pačiais metais įstojo į garsųj Bonnos universitetą. Jau 1841 metais K. Marksas baigė augštuosius mokslus (filosofijos daktaro laipsnį) ir 1845 m. apsigveda su Zene von Westphalen su kuria buvo susižiedavęs tais metais, kada baigė Frierės gimnaziją, t. y. būdamas 17 metų amžiaus.

1843 metais, tuoj po apsigėdimo nuyko į Franciją ir apsigyveno Paryžiu, kur tuometinis gyvenimas virto virė: t. e. smarki politinė kova, t. e. švito naujų socialių idejų rytas, kame jaunas K. Marksas griebėsi idejinio darbo, už ką 1845 metais, Francūzų valdžia į 24 valandas prisakė išsikraustyti. Pildydamas valdžios įsakymą su šeimyna išsikraustė į Belgiją apsigyvendamas Briuselio mieste.

Belgijos valdžia K. Marksa pasitiko taippat gana rūšiai: turėjo nueiti į tam tikrą įstaigą ir duoti prizažą, kad politinė tema nieko neraišys ir nekaltės.

1848 metais, Fancūzijoje kyla revoliucija. Kaip tik ta žinia pasiekė Belgiją, tuoj Vokietijos išeiviai ir dalis Belgijos darbininkų suruošia demonstraciją. Karolis Marksas su žmona tuoj tampa areštuoti ir patalpinti kalėjime.

Kalėjime nelgait teko sėdėti, nes naujoji Francūzų valdžia, per

(Pabaigai 4-am puslapyj)

LIETUVOS FAŠIZACIJA.

(Tęsa.)

...fašistai jau negalėjo pavesti darbininkų reikalais „rūpintis“ s. e. dem. partijai.

Mėginta buvo pasinaudoti fašistine „Darbo Federacija“. Bet ši jau suspėjo darbininkuos taip susikompromituoti, kad net tam siausi darbininkai jos šalinas.

Neturėdami tokių organizacijų, kurioms galėtų pavesti „rūpintis“ darbininkais, fašistai tiesiog jų reikalą paveda politinei policijai. O ši laikosi tokios taktikos: visus jau neištikimus darbininkus ji įsako dirbtuvių ir įmonių administracijoms paliusuoti ir atgal priimti tik tuos darbininkus, kurie atneš iš politinės policijos ištikimybės liudymus. Ištikimybės liudymus polit. policija išduoda tik tiems darbininkams, kurie prizađa teikti žvalgybai žinių apie nelegales darbininkų organizacijas ir ypač kompartiją. Šitokiu būdu pašalintas didesnių dirbtuvių ir įmonių visas bent kiek aktingesnis darbininkų elementas. Likusiose pasėta didžiausia demoralizacija ir vienas kitu nepasitikėjimo sėkla. Šis metodas ypatingai vartojamas gelžkelio darbininkų tarpe.

Tiesą, buvo mėginta sukurti viena kita grynai fašistinė darbininkų profesinė sąjunga (gelžkelio, spaudos darbininkų). Mėginimai nuėjo niekais.

Šių metų blogo derliaus pasekmės verčia fašistus rimčiau susirūpinti darbininkų klausimu. Šiuo tikslu jie davė darb. ligonių kasas. Žinoma, fašistinės. Tačiau vis tik verta apie jas porą žodžių pasakyti.

Darbininkų ligos kasų įstatymo projektas įneštas dar rodos, 1921 m. seiman. Tačiau, tuoj po to sudaužius darbininkų organizacijas, o pirmoji eilė prof. sąjungas, su ligonių kasų įstatymu skubėt nebuvo reikalo. Jis išguli nepajudintas seimo komisijų stalčiuose iki 1926 m. 1926 m. pakilęs darbininkų judėjimas priverčia vėl ištraukti šį sudukėjusį įstatymo projektą iš komisijų stalčių ir seime jį svarstyti. Tačiau

1926 m. pabaigos, fašistų perversmas vėl tą įstatymą nukiaša į stalčių. Tik 1928 m. fašistai jį savotiškai „pataise“, padovanoja darbininkams kaip ypatingą dovaną.

Be aiškinimų suprantama, kad jis apima labai mažą darbininkų dalį. Be to, darbininkams užkraunama ant jų pečių beveik visa ligonių kasų išaidų našta. Darbdaviai moka į kasas tik 2 trečd. to, ką darbininkai. Valstybė prie ligončių kasų išlaikymo neprisideda. Tačiau aukščiausia ligonių kasų veikimo priežiūra priklausys vadaus reikalų ministerijai. Žemesnieji organai susideda iš dvijų trečdalių darbininkų ir vieno trečdžio darbdavių atstovų.

Didžiausias darbininkų skaičius Lietuvoje dirba žemės ūkyje. Jie palikti be ligonių kasų, nors dėl visa ko pažymėta, kad jiems taikomas fakultyvinis draudimas.

1928 m. gruodžio mėn. pradžioj Kaune posėdžiavusi tautininkų sąjungos taryba vėl svarstė darbininkų klausimą ir nutarė „susirūpinti“ daugiau darbininkų reikalais. Tas „susirūpinimas“ jau jaučiamas. Kiek laiko atgal, fašistiniai teismai jau buvo pradėję teisti už priklausymą kompartijai arba jos literatūros platinate „tik“ iki 15 metų. O dabar vėl „susirūpinta“ ir jau teisiama už minėtus „prasikaltimus“ mirties bausme arba iki gyvos galvos. Mat, paskutiniu laiku vienoj kitoj dirbtuvėj įvyko streikai ir kai-kur bedarbiai jau driso pareikalauti pašalpų.

Rūpinasi „valstiečiais“.

Po darbininkų fašistai „susirūpino“ valstiečiais. Rūpescio objektu irmoj eilėjų buvo žemės reforma.

Lietuvoje prieš karą beveik visos derlingosios žemės priklausė dvarininkams, kurie daugumoje buvo lenkai. Kaimuose jautėsi didelis žemės badas.

Didelė dalis Lietuvos gyven-tojų faike karo buvo išbėgę į Rusiją. Ten jie matė, kaip 1917 m. Spalių revoliucija radikaliai išsprendė žemės klausimą.

Kuriantis Lietuvos valstybei didelė dalis lenkų dvarininkų išbėga Lenkijon. Dvarai jų stovi dar neliesti, bet ir neapdirbti.

Dvarų nusavinimas ir jų žemės išdalinimas žemės ūkio darbininkams ir mažžemiams liko populiariausiu Lietuvoj plačiųjų masių ohasiu. Su juo turėjo skaitytis Lietuvos buržuazija ir buožės. Norėdami išvengti Rusijos likimo buržuazija ir buožės, turėjo dalyvauti žemių perleisti žemės ūkio darbininkams ir mažžemiams. Išleidžiamas žemės reformos įstatymas, kuriuo dvarai sumažinami iki 80 ka, išskyrus pavyzdį guosius ūkius. Kun. A. Šmulksčys būdamas krikščionių demokratų pirmininku, pasakė, kad žemės reforma pritarė ir didelė dalis protingesniųjų dvarininkų, nes jie suprato, girdi, kad nenorint visko prarasti, reikia dalį gražumų atiduoti „kad vėliau vėl viską atsiimti“ — nedabaigė A. Šmulksčys.

Revoliucinis laikotarpis praėjo. Tiesa dalis darbininkų ir mažžemių gavo žemės. Bet jokios pašalpos. O pilkų žemę negrausis dautimis. Jei turėtų nuosavybės dokumentus, parduotų žemę ir eity savais keliais. O dabar turi kentėti ant to pilko žemės skylio ir liktis kaimejo arba dvarininko baudžiauninku.

Fašistai ir čia pasirūpino. Dvarų parceleciją sustabdė. Visiems naujakuriams skubos keliu išdavė gautos žemės nuosavybės dokumentus, kad šie be jokių kiūčių vėl galėtų gauti žemę atgal perleisti tam pačiam dvarininkui arba kaimejui buožei. O šis geruoju ir neprasė, nes naujakurio protestuotų vekseliai jau senai gulėjo pas notara. Tik juos negalima buvo išieškoti, nes naujakurys neturėjo nuosavybės dokumentų.

„Lietuviška“ Lietuva.

Lietuvos valstybė kūrėsi revoliucinių kovų laikotarpiu. Įpatinag Rusijos ir iš dalies Vokietijos revoliucija išjudino Lietuvoje darbininkų ir valstiečių mases. Lietu- vos buržuazija ir buožė sukalgė, kaip sulaukyti šias mases nuo revoliucinės kovos. Durtuvais ir kulka buvo bejėgiai. Reikalingos kitos priemonės. Tas priemonės jau žino Lietuvos buržuazija „Neno-

kad viskas būtų jėga atimta, reikia daly geruoju atiduoti“! Ši dėsni jis gudriai naud. ja.

Visi aiškiausi monarchistai, neseniai dar kvietusieji Lietuvos karaliumi Urachą, dabar liekasi didžiausiais demokratais. Lietuva paskelbiama demokratine respublika. Visi piliečiai priešįstatymus lygūs. Įstatymams leisti ir vykdomąją valdžią kontroliuoti visuotini lygiu, slapto ir betarpiu balsavimu renkamais trims metams seimas. Seimas renka trims metams respublikos prezidentą. Rinkti gali pilietis turįs 21 metus, renkamų būti — 24 m. amžiaus.

Kaip konstitucija, taip ir visi kiti įstatymai „kuo demokratiškesniai“.

Suprantama, kad revoliucinei audrai apimtus, darbininkų ir valstiečių organizacijos buvo apdaužytos ir tada gana „demokratiški“ įstatymai popierių pasiliko sau, o gyvenimas nuėjo sau gana „nedemokratiškai“ takais. Spaudos, žodžio, susirinkimų, net sąžinės laisvės neliko nė šešėlio. Provokacijos, areštai, areštuotųjų kančiniai, kalėjimas — tai paprasta kasdieninė „demokratiškos respublikos“ duonėlė.

1926 m. vasarą darbininkai ir valstiečiai dar kartą mėgino paprastu parlamentarinu keliu atsikovoiti pradžioje valstybės kūrimo prizažetas jiems demokratinės laisvės. Bet 1926 metais jau ne 1918-20 metų buržuazija... 1926 m. ji pasijuto tiek stipri, kad ginklu gali suvaldyti neklaužadas, ir ne tik faktiniai, bet ir formališkai atimti ir šias duotas 1918-1920 m. nuolaidas.

Paėmę valdžią, fašistai tuoj paskelbią, kad visi iki šiol išleisti svarbesnieji įstatymai yra grynai svetimos įtakos padaras, kad jie visai nepritaikinti Lietuvos gyvavimo sąlygoms. Reikia „lietuvininti“ Lietuvą. Iš pradžių mėginta lietuvininti valstybę dar prieš perversmą išrinkto seimo par elba. Pasirodė kad jis persunkus organas. Seimas 1927 m. balandžio mėn. pavleistas ir naujų rinkimų nepaskirta. Įstatymus ima leisti vykdomoji valdžia dekreto keliu. Patariamaisiais valdžios organais faktiškai liekasi karininkų korporacija, žemės ūkio rūmai (buožės ir dva-

rininkai) prekybos ir pramonės rūmai (pirkliai ir pramoninkai). Darbininkai ir valstiečiai palikti beteisiais pavaldiniais.

Faktiškai įvestą „lietuvišką“ režimą pradėdama vilkti į „tikrai lietuviškų“ įstatymų rūbus. 1928 m. gegužės mėn. dekreto keliu paskelbiama nauja konstitucija, kuri po 10 metų gali būti pakirtinta referendumu. Einant naująja konstitucija, visa vykdomosios valdžios kompetencija begalo praplečiama, įstatymų leidžiamosios — visai susiaurinama. Seimas liekasi tik priedas prie ministerijų kabineto ir prezidento. Prezidentas renkamasis ne seimo ir ne visuotinu balsavimu, o specialiai atstovų 7 metams. Seimas — 5 metams. Renkamais į seimą gali būti 30 m. amžiaus, rinkti gali turį 24 m. amžiaus.

Bet ir tai tik popieryje. Faktinai nei prezidentą, nei seimą niekas nerenka. Kol kas mes turime tik vykdomąją valdžią iš dievo ir karininkų malonės. Net ir pagal naująją „lietuviškąją“ konstituciją, bet kokių rinkimų mes dar negreit susilauksime. Ministeris pirmininkas Voldemaras į paklausimus, kada bus seimo rinkimai, paprastai, atsako: „Jei nerudenį, tai pavasarį, o ne pavasarį, tai rudenį. Skubėt nėr ko. reik pirma šalį nuo partijų paliusuoti.“ Mat jau dabar ne tik nuo bolševizacijos, bet ir apskritai reikia nuo partijų paliusuoti.

Kitas paruoštas ir šiomis dienomis dekreto keliu paskelbtas, tai savivaldybių įstatymas, dar „lietuviškesnis“. Ten, apskritai, rinkimų, kaip tokių nebus. Renkami bus tik kandidatai, o iš jų viena tvirtins apskrities viršininkas arba vadaus reikalų ministeris. Šiuo įstatymu įvedama amžiaus, turto, mokslo ir net kastos cenzas. Pav. kaimas renka 3 kandidatus į seniūnus, iš kurių vieną apskrities viršininkas skiria seniūnu, ir „svarsto“ kitus kaimo reikalus. O kaimo sueigoje gali dalyvauti turį 24 m. piliečiai, išgyven kaimo ne mažiau 1 metus turį nekilnojamo turto, o taip pat baigę aukštąjį mokslą ir kunigai bei kiti dvasiškiai. Be turčiai čia paliekami be jokių teisių. Kaimo seniūnai renka kandidatus į vals-

čiaus viršaičius. Valsčiaus viršaičiai renka 4 kandidatus į apskrities valdybą. Iš šių kandidatų vadaus reikalų ministeris du tvirtina valdybos narius ir skiria nuo savęs jiemsdvim pirmininką.

Panašiai „lietuvinama“ ir kiti įstatymai.

Tenka dar pažymėti 1927 m. sudarytas konkordatas su Vatikanu. Einant šiuo konkordatu katalikų dvasiškijai duodamos ypatingos privilegijos. Katalikų dvasiškija sudaro valstybėje atskirą autonominę valstybę. Karo prievolės jau neprivalomos, teismas dvasiškio už jokus prasikaltimus negali traukti atsakomybėn be vyskūno žinios ir sutikimo. O jis sutikiną ne labai duoda. Taip, 1928 m. rudenį visoj Lietuvoj žinomas pralotas Olsauskas užsmaugė savo sugulovę. Nors nėra šiandien Lietuvoj žmogaus, kuris nežinotų kad pralotas Olsauskas yra šios žmogžudystės kaltininkas, bet jis ir šiandien dar pralotauja, o teismo organai jau ruošiasi iškeltą bylą numarinti.

Mokyklos ir jaunuošenės auklėjimas atiduodama visiškon kunigų globon. 13 konkordato straipsnis 1 punktą reikalauja, kad visose viešose arba valstybės šelpiamose mokyklose būtų dėstoma tikybą. Tikybos programą nustato vyskupai. Mokytojų teisė tikybą dėstyti duoda vyskupas. Valstybė rūpinasi, kad mokiniai galėtų gerai atlikti vyskūnų nurodytas religines prievoles. Šiuo straipsniu valstybė pripažįsta vyskūpams teisę auklėti visą katalikų jaunuošenę.

Jau dabar mokykloje vyriausiu valdytoju yra kunigas: jis nustato mokslo programą, jo patarimu priimami ir atleidžiami mokytojai ir k. Neseniai pasirodė laikraščiuos žinia, kad mokyklos kapelionas uždraudė mergaitėms baltas kelnaites nešioti. Įskūstas mergaitės šaukiasi pas save ir tikrina, ar neprasizengė „religijos dėsniams“, t. y. ar neapsimovė baltas kelnaites. Kitur vėl pašalinti iš mokyklos mokiniai, kad gatve eidami kalbėjosi su mergaitėmis.

Svietimo ministerijos aplinkraščių, iš 1928 m. spalių mėn. (Bus daugiau.)

—Labas dėde. Ko taip nusimėnė? Dėde labas! Kas yra, ar apkurta? Ko nešneki?

—Tylėk, ba aš meldžiuosi! Nemašyk man poterius, ba kai barkštelius kryžium į pakaušį tai atvirsi!

—Koks čia tavo poteris, dėde, su kepure ir neatsiklaupęs.

—Dabar kita mada, Petrai. Neskaitei gazetose, kad dabar šventas tėvas išleido raštą, kad ne su galva melstis, ale su širdžia, tai aš dabar ir meldžiuosi taip kaip jis mokina, ir žiūrėsiu ar geriau mačys kaip su galva, ar ne.

—Tai tu dėde praktikuoji patį dievą. Sulyg tavo pasielgimu išėina, kad dievas kaip koks medžiokles šuva visai išbandomas.

—Neversk ant manęs edą, ba čia ne mano išmisas ale švento tėvo, o šventas tėvas tai ne koks kerdžius:—jis gromatą ant altoriaus randa nuo paties dievo parašytą ir ją paskaitys viską žino. Paklausk italijancko kunigo—jis viską pasakys.

—Jokio dėde nėra dievo ir jokius jis laiškus nerašo. Jei kunigai leidžia tokias paskalas tai tik savo bizniui, kad žmones daugiau sumulktinti, o sumulktinus lengviaus duodasi išnaudoti.

—Ne, Petrai neteisybė. Reikia melstis su širdžia: tylėt, stenėt ir dą ką daryt, tai tas dieviu labai patinka. Tokias maldas dabar visi tilingantai mėgina, o juos dievas išklauso.

—Visgi nepaprasti norai to jūsu dievo, dėde. Jei tylėsi, stenėsi ir dą ką tu te sakai darysi, tai ims tave ir išklaussys. Na ir išklaussis kas bus?

—Nugi žinai va tą Bronių ką gazetą pradėjo drukuoti—tą tikrąją gazetą, ką bolševikus numaskuoja, dabar jau jį grėbia.

—Ir kas jį grėbia, dėde?

—Grėbia, Petrai, grėbia—velnias jį grėbia, ba jis visur gyrėsi, visus gązdino, kad jis yra visų bolševikų starša, ir kiti bolševikai turi jo klausytis, jo bijotis, o jei ne tai parašo ir tencijalą ir jau tam kaput. Tai kiti ir mislino, kad jis toks, ale kaip sužinojo, kad jis tik man te įlindęs tarnauja—tai spyrė, a tu žinai į klyną ir išmetė. Jis išmestas dašdrakavo gazetą, dą jis oyrėsi, kad jis yra tas starša, ale jau nieks nevierina, ba parašo daug gromatų, kad jis visur tokius zbitkus darydavo, tai jau aš nežinau Petrai kas daryti... Ar tu negalėtum pavogti tas gromatas ką ant jo rašo, aš tau užfundyčiau gerai.

—Aš, dėde iš tavęs jokio fundo nenoriu, o tas visų nemalonių autorius reikia padėt jį tinkama vieta:—ne darbininkus jam vadovauti, bet tavo kompanijoj ką nors veikti.

—O ką jis mano kompanijoj? Mano kompanijoj reikia greitų, ba mes šunis gaudom, o jis bene pagaus? Jis reikia duoti daraktoriaus činas ba jis moka gerai drukavoti, tik sukačėlu nemo-ka tai man bėda: aš jį pristatyčiau prie dratatatoriaus ir tegu drukuotų murzinlapi ir jis daug pasidarytų ba jis moka labai numaskuoti: kad jis išdrivina visokiais žodžiais, visokiais vardais, tai jiem visiem sarmata būna. Tai tu žiūrėk pavog tuos laiškus ir sudraskyk, ba mes žinom, kad jis toks ale kiti neturi žinoti. Jei pavogsi tai jis ant tavęs nerašys.

—Aš noriu, dėde, kad rašytų, nes kokius niekšus jis nekludo, o jei ir kludo tai pagirenčiai. Tokiu būdu, jei jis mane paliks neįkastu, neišnevožytu, tuli man nys, kad aš koks niekšas esu.

—Tai, tai... jau tu ėmei ir pasakiai:—jis su geriausiais tilingantais dabar kamarautauja. Su kūmu Bačkinis jis dabar kasdien alų geria ba jam Bačkinis fundija už

tai, kad jis jam apie bolševikus daugiau išplepėtų. Jis kaip ima, a tu žinai, Petrai tauzty, tai mes visi tik klausom. O jis tai su kuo- jom ir rankom pasakoja—plepa. O tai geras vyras, kad ir bolševikas.

—Tau visgi geri, dėde kurie niekam netinka. Jis, tas tavo Bronius yra nesukalbamas ir kvailas. Jis iššėjęs iš masių ir visiems giriasi, kad jis „komunizmas“ tveria. Jis tos tvėrybos netik kad nenusimano, nežino, bet ir nežino, kad jis to nenusimano. Bet klasei yra sveikiau, kad jis to nenusimano, nes jei šiek tiek nusimanytų, būtų sunkiau jo atsikratyti. O tokis elementas, su tokiais blogomis ypatybėmis laikyti organizacijų vidurį, yra labai žalingas dalykas.

—Ot, dabar aš parėjė, kad pasakysiu jam, kad tu ant jo šitaip šneki, tai jis, kad ant tavęs padrukuos tai padrukuos... Jis tave ir zakristijonu išvady ir var-gamistru, spitolnyku, brostvininku ir ke sedžio. Pamatysi kaip tu sarmatą apturėsi. Dabar mes visi tilingantai einam išvien ir parašėm gromatą į kraują pas kumą A. Smetoną, kad žmones turime vel naują zbitkininką, kuris mokaga-zietas drukuoti ir pravardžiuoti, ir prašėm, kad jis mum pinigų atsiųstų, ba jam dabar nereikia vogti:—ima kiek tik nori ir duoda kam nori.

—Duoti, dėde, jis labai bet, kad neturi. Visa ta Lietuva nukūryta taip kad te nēr iš ko imti nē kas duoti. Kokios tē Lietuvos pajamos? nē pramonės, nē kito ko, tik kunigai su davatkom veisiasi, o jie tik eda šalies duonele, bet negamina. Kad tokia šalis kaip Lietuva būtų turtinga, tad tas visas bažnyčias reiktų paversti fabrikais, o kunigus kerdžiais, nes jie kito ko ir nemoka. Taip pat daugybės tų valdininkų ir tarnautojų turėtų paversti produktiviais darbininkais, kurie kaltų geležis, gamintų rūbus, tiestų gelžkelius, statytų laivus, namus, fabrikus, kuriuose dirbtų automobilius, kamionus, orlaivius ir t.t. Tada tai galėtum tikėtis ko nors ir iš savo kūmo, bet dabar... visa šalis nuskurdinta, nuteriota, kalėjimais perpildyta, kunigais sumulktinta ir skursta nei utėš mozdoro lopa. Kur tu matei kad kunigų ir fašistų valdoma šalis tarptų? Lietuva tik tada pasidarys tarpstanti šalis kuomet fašistinis režimas bus nuverstas ir galė paims patys valstietiai darbininkai ir kareiviai.

—Tai dabar, Petrai vėl man razuma sumaišėi. Kad tave bala... nagi pasakyk, ką man daryti kad bolševikus suspičyti? Mes drukuojam į murzinlapi ir, dabar į Broniaus gazetą kad jau jiem kaput, o jie vis auga, ir auga. Nugi girdėjau, Petrai, kad jau tie reklamaciai namus prka už 5 milijonus, ar milijardus pesų—ar teisybė? Tai jau jiem iš Maskvos prisiunčia.

—Atėitis parodys, dėde. Dabar lik sveiks, nes turiu eiti į susirinkimą, nes šį mėnesį sukanka daug svarbių jubilėjų: Kovo 14 d. sukanka 46 m. nuo Karlo Markso mirties, kovo 18 d. sukanka 58 m. nuo Paryžiaus Komunono, kuomet darbininkai nuvertė buržuaziją ir paėmė galę į savo rankas. Bet, darbininkai padarė nekurius klaidas ir pralaimėjo.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

—Man nepatinka, Petrai, šneket ap'e raulicijas: mą patinka ką apgausti, pavogti, ba tai tilingiškias darbas. Tai čiau, Pedro. Elsiu pas zakristijoną, paskui į karčiamą, o iš tē—aukų rinkti naujai gazetiai. Beje, dabar mano gazetiai jau nebus taip murzina, ba dabar jį pusiau polcka. Ją Morkius jau nekočėlu brūžina, ale polskoju drukinėj, ba tūsciu tarpų labai pilna. Tai čiau Petrai.

Korespondencijos

DAUG PAŽENGTA.

Berisso.—Vasario 24 d. įvyko „Vargdienio“ draugijos susirinkimas, kuris buvo gana pavyzdingas—nepatvirtinti su praetis susirinkimais. Tarp daug ko nutarta boikotuoti švediška gazetą, kad jos nepirkti ir neskaityti, nes ir neskačius žinia ką toki gaivalai gali parašyti. Prie pabai-gos, pirminkin. i leidis, pasiaiškinau ir daviau atskaitą nuo LD SA 141 kuopos buvusio šokių vakaro ir sumokėjau „Vargdieniui“ 25 p. 20 cent.

Kuomet ankščiau buvo nutarta minėti 8 kovo tarptautinę darbininkų dieną, tad sulig 141 kuopos įgaliavimu paprasiau minėti dienai saliono. Kuomet 8 kovo reikalinga perkelti į 10, o dešimtoji jau užimta pačių vargdieniečių, tad man liko prašyti kad leistų mums kartu dalyvauti, kame dar būtų patogiau išpildyti mūsų pareigas, ką vargdieniečiai su noru priėmė. Ir kogi neprilimti geriems draugams geras drauges? Argi mes ne jū draugės? ar ne kartu siekiame vienodo tikslo? Ar neturime bendrus savo priešus prieš kuriuos reikia bendrai kovoti? Ar ne vienodai slėgia priespaudos našta, ir ar ne vienodai einame prie panaikini-mo kapitalistinės sistemos? Mes jums draugai tariame širdingai ačiū, kad suprantate ir padedate kovojančioms darbininkėms. Kol moters neis į organizacijas, tol nešime sunkią priespaudos našta.

Tad visos ir visi 10 kovo į šokių, kame apart vyrų ir mes, moters daug ką dadursime: vienos pasakys geras prakalbas apie moterų dieną, kitos padėklemuos geras eiles ir tuomi bendrai pasilinksminsime.

E. Pedsaka.

IŠ LSKD. 4 KUOPOS SUSIRINKIMO.

Šm. kovo 3d. atsibuvo LSKD 4 kuopos susirinkimas, pirm-sėdžiaujant L. Janoniui. Tarp daug ko priimtas draugo Sabalio įnešimas, kad boikotuoti sabotaž-ninkus ir jų leidžiamą šlamštą vi-sais galimais būdais.

LSKD 4 kuopa griežtai pa-sisakė už boikotavimą jų ir jų laikraščio.

Vėliaus nutarta rengti 23 ko-vo „Vargdienio“ salione šokių, kurių įvygdimui išrinkti L. Žel-vys, L. Visotskis, J. Janonis, J. Vaiciulėna ir A. Sabalis. Nutarta laike šokių parinkti aukų mūsų mylimo gynėjo „Rytojaus“ nau-dai. Tam darbui paskirtas J. Mar-čiūnas.

Toliaus nutarta rengti vaidi-nimo vakaras grynai „Rytojaus“ naudai. Janonis nusiskirtas atnau-jinimui „Rytojaus“ prenumeratos.

Toliaus nutarta vesti didesnę kovą prieš fašistus ir jų bičiulius. Mes berisčiai nusistatė tokių gaivalų neprisileisti ir arty.

Susirinkimas užsibaigė 12 v. P.S. Draugai LSKD. 4 kuopos nariai turi skaitlingiau dalyvauti susirinkimuose, ir prisikalbinti daugiau narių.

4 Kuopos Narys.

VILLA DIEGO NAUJIENA.

Villa Diego,—nevisai mažas miestelis kuriame gyvena nemažas skaičius lietuvių: vieni „seni amerikanai“, kiti „gringos“.

„Gringos“ dirba frigorifike ir neorganizuoti, nes ir pats su-organizavimas sunkus, kadangi be paliovos ma'no darbininkus.

„Seni amerikanai“, daugumoj ta-žieryje ir turi savo stiprią uniją, kuri kovoja už būvį

Senas amerikanas Mainionis kovoja su vorais ir rupūžėm, nes tie tvariniai apipuola jo bites ir išėda medų.

O S. Augaitis geras patarė jas, gerų receptų suteikėjas—da- vė patarimą išsirašyti „švedin-tiesą“, kurią jis sako, kad pas-kaitysi tai pats būsi sveikas kai nuo kokios purgantės, ir nuo ta-vo medaus bėgs visos rupūžės.

Mainionis ir išsirašė. Ankstį ryteli, einu pro Mai-nionio kiemelį, o šis su S. Au-gaičiu valo pernykščio šimtmečio mėšlus. Šis mane nustebinio, bet neilgam. Mat žada atvažiuoti drukorka švedienė pamokslu sa-lykti, tad apsidabina. Dabytis, dabytis!

Dabar pas mus ši klinkutė apaštalauga purgantlapi: pirmin-kaš—Pilypaitis, antrininkas—Ba-gatyrevičius, tretininkas—Augai-tis, ketvertininkas—Mainionis. Yra dar ir žemesnių laipsnių bet tai nesvarbu.

Uodas.

IŠ MŪSŲ VEIKIMO.

Nuo 1914 m. susitvėrus, L. Soc. Sąjun. Arg.: Berissoj 1-a kp. Bs. As. 2 a kp. ir turėjom CK. Sąjunga gyvavo pasekmingai ir energiška. 1918 m. buvo sušauk-tas LSS. Arg. 2-ras susivažiavi-mas, kuriame liko nutarta įsigyti Arg. spaudą, tuomet Lietuvių Soc. Sąjungos pildantis Kom-itetas išleido į visuomenę atsi-šaukimus leidimui laikraščio.

Neilgai trukus, 1919 m. jau įsigijom šokią tokią spaustuvelę.

Nebuvo tinkamai išsilavinu sių tam darbui, bet visgi dirbom kiek galėjom. Apart Biuletenio dar išleidom du numerius kaip laikraščio, kuris buvo užvardy-tas „Proletaras“.

Vėliaus išsiskirsčius drau-gams uždėtas darbas apmirė, nors retkarčiais išleisdavom, atsi-šaukimus. 1920 m. buvo permai-nytas sąjungos vardas: vietoj LSS Arg. pakeista LKS. Arg. Bet nuo susivažiavimo bent kiek mūsų są-jungos veikimas pakriko, nes su-sidarė dv. nuomonės. 1922 m. LKS. Arg. 1-a kp. visai mirė, nes bedarbei užėjus, beveik visi nariai turėjo išvažinėti įsekti darbų. Apmirė ir visas komunis-tinis veikimas.

Taip traukės iki 1925 m., kuomet pradėjo plaukti iš nepri-gulmingos „laisvos“ Lietuvos žmonės, nepakęsdami tos buožių ir kunijijos, „laisvės“ kurią jie suteikė. Kuomet atsirado ener-gingų draugų, tuomet griebėmės už darbo. Lieka sutvertas DDR, kuris labai pilnas veikimo. Likos surengta keli teatrališki vakarai, ir jau turėjo apie 50 narių. 1926 m. vasario mėn. DDR, lieka per organizuotos į LDADPA. 4-a kp. O DDR. mėgėjai lieka prie 4-os kuopos.

Būdama jaunutė LDADPA. 4-a kpa, pasibriežė sau plačią programą išpildyti surengdama prakalbas, uoliai platindama dar-bininkišką literatūrą, perstatyda-ma scenoj eilę darbininkiškų vei-kalų su geromis pasekmėmis. Vėliaus LDADPA 4 ta kuopa į „Rytojaus“ bendrovę nusipirkda-ma 3 pajus, ir surengiama „Ry-tojaus“ naudai viešų rengimų. 4-a kp. išneše boikotą prieš vie-tinių lietuviškų fašistų murzinlapi „Balsą“.

Nepamiršta 4-a kp. parinkti aukų politiniams kalinams ir sa-vai spaudai, nes del šio darbo turi savo nuolatinį komitetą. Nuo dienos gimimo 4-a kpa orien-tuoja į marksistiniu leninizmu.

Šiandien 4-a kpa jau yra persiorganizavus į LSKD., nors dar kol kas pašėpos skyriaus neįvesta (tačiau jis bus netrukus įvestas).

Apskritai imant 4-a kpa. yra geram stovy. Todel neišvengia-mai jį turės suvaidinti Berissos lietuvių darbininkų gyvenime svarbią rolę.

Apvaikščiūdami „Rytojaus“ dvimetinį jubilėjų, garsiai sušun-ka lai gyvuoja „Rytojus“, lai gy-vuoja darbininkų vienybė! Boiko-tas fašistų murzinlapiui „Balsui“ ir visokiems sabotažininkams!

P. Ivaškevičius.

IRGI ŽMOCAUS GALVA.

Murzinlapi 54—numery, ne va korespondentas Žilvitis, mus organizuotas berisietes išvardina visokiais paleistuviškais vardais kaip tai: bobos, raudonkaklės čengadorkos, pa-ildicėlės, po de-vynis vyius turi ir t.t., perša vie-ton 141 moterų kuopos „Kultū-ros Burelį“! Tai mat koki asilų galvos, išėda visokiais pasku-tiniausiais žodžiais, rodos kad kas nors panašaus būtų. Bet kaip tu šmeižiti tame „kultūros bure-ly“, kultūrintum, kad tu berastis esi? Jei ne tavo duktė, tu ir tos korespondencijos nebūtum parašęs. Gražiai išmokinsi dukterį, to-kias korespondencijas bediktuo-jamas...

Bet atsargiau su tokiom ko-respondencijom, nes mes ir už šią pareikalaujam faktų, o neįrodysi—moksi pinigais.

Mūsų kuopoj randasi 73 na- rės ir kiekvienai už apšmeižimą mokėsi po 200 pesų, nes mes tiek reikalausime per teismą. Su savo kuopelėm, su fašistais ir su murzinlapiu—žinokis! Tę viskas tuščia, ir mes tu ime savo klasės organą „Rytojui“ kuris tarnauja grynai mūsų klasės reikalams.

141 k. Berisietės.

Nuo Red. Patartina reika-lauti tą sumą iš „Balso“ arba pusiau su Žilvičiu, nes murzin-lapiečių didesnė kalte, kad būda-mi neva inteligentais ir talpina tokias idiotiškas korespondenci-ljas.

SKAITYKITE UŽSIENIO DARBININKŲ LAIKRAŠCIUS

Leidžia Jung. Valstijose:

„Laisve“

Dienraštis. Kaina metams 8 dol. arba 19 pesų.
46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

„Vilnis“

Dienraštis. Kaina metams 6 dol. pusei 3,50
3116 So Halsted St., Chicago, Ill.

„Darbininkų Balsas“

Mėnesinis žurnalas. Kaina metams 2 dol. arba 5 pesai.
46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Leidžia Sovietų Sąjungoj:

„Raudonasis Artojas“

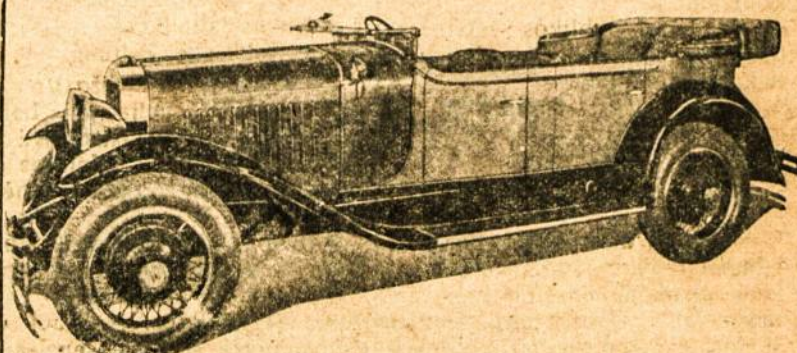
Valstiečių dvisavaitraštis. Kaina met. 1 rub. 20 k. arba 3 pesai.
BSSR Minsk Sovetskaja ul. CKKP(b)B.

Reikalaukite tiesiai iš sumintų laikraščių redakcijų.

NAUJIENAI

NAUJIENAI

Lietuvių šoferių Akademija

DIDŽIAUSIA PIETŲ AMERIKOJ

ir vienintelė kurį garantuoja DIPLOMĄ. Pamokas duoda Europiečiai ir vietiniai diplomuoti technikai—specialistai su naujausio modelio lengvais ir sunkiaisiais geriausios rūšies automobiliais.

Lietuviai naudokitės proga, nes jūs čia naudositės didžiausiomis nuolaidomis šioje teisingiausioje ystačioje.

Baigusiems pas mus mokslą mes pagelbim išgavime dokumentų Nepamirškite, kad tai vienintelė mokykla kurį duoda pamokas Buenos Aires miesto centre.

Mokinimosi valandos nuo 8 ryto iki 22 v. vak. taip-pat ir šventadieniais.

Agencija suradimui šoferio darbą neapmokama.

Calle PINZON 1335.—Barracas. U. T. 21—1022

Volco Restoranas

Užganėdina kiekvieną, kuris tik atsilanko. Lietuviai kviečia-mi atsilankyti ir persitikrinti. Valgiai gaminami sulyg rusų, vo-kiečių skonio. Kainos prieinamos.

Taipgi išnuomojam nakvynėm kambarius, pavieniams ir šeimynoms. Kainos prieinamos.

Palai kome keleivių daiktus ir priimame laiškus. Visus kvie-čiame atsilankyti, o užtikrinam, kad būsite patenkinti. Įėjimas nuo N. L. ALEM 654, ir iš gatvės 25 de MAYO 671 ir 685 (Arti Retiro ir Imigracijos)

Buenos Aires

LIETUVIŠKA SKRYBĖLIŲ DIRBTUVĖ.

K. BARKAUSKIO.

Dirbu ant užsakymų ir turiu didelį pasirinkimą. Perdirbu se-nus. Darbą garantuoju.

Lietuviams nuolaida 10 %
Patricios 1581 U.T. 21-Ba-rracas 2566. Bs. Aires.

PIRMUTINĖ LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

(Bazar y jugeterija)

Yra didelis pasirinkimas įvairiausių žaislų, ir galen-terijos prekių. Viskas par-siduoda žemomis kaino-mis. Yra gerų maudymo-si kostiumu.

Lietuviai prašoma atsi-lankyti, o būsite patenkinti.

Barracas

Calle San Antonio 657.

RUBSIUVĖ „EL SPORTMAN“

—

Geros medžiagos, kazimie-rinės, atsakančiai ir už pri-einamą kainą dirba vyriš-kus rūbus diplomuotas siu-vejės:

JUAN MILAŠENKO

Vietos Žinios.

Dviejų metų sukaktuvių vakaras.

Taip sakant atsibuvo gerai tik biški ruimo per daug buvo. Mat prie propagandinės mašinaitės būta dviejų tinginėlių, kurie pasigailėjo savo sveikatos, o taip pat bendrovės turto (popierio) ir padarė labai erdvų O. Gorman 108 salioną. Jis per kitus parenkimus buvo daug „ankštesnis“.

Bet kai kas ir tuom erdvumui pasinaudoja. Pavyzdžiui: mūsų šokiklės tik džiaugiasi, kad tiek ruimo. O jau tas trūbų orkestras, tai kai patyčioms papūtė visu kvapui. Na o „Laisvės“ choras, kad patiko, tai patiko... net 16 kovo užkvietė dainuoti į salioną Garibaldi ant calle Sarmiento, į tarptautinį koncertą, kurį ruošia Lietuvių Lenkų ir Rumunų kalinių šelpimo komitetas.

Apart visko, draugas V. Venckūnas pasakė puikią „Rytojaus“ gyvavimo tema prakalbą, kurio balsas erdviame salione taip pat skambėjo.

Kad ir publikos buvo ne per daugiausiai tačiau pelno vis tiek davė gerokai.

Sakalėlis.

Murzinlapis išsisėrė.

Kovo 9 d. netikėtai pakliuvo į mano rankas murzinlapis, del kurio skaitymo iki šiol negaišindavau laiko. Dabar porą minučių sugaišau, nes pastebėjau kad kitą išveždą turi—raidės švaresnės.

Na jau dabar tai bent gazieta... ne „dratatorium“ mozojimas. Raidės būtu kai visų laikraščių, bet kad labai „tarptautiškos“ ir lenkiškų ir čekiškų ir žydiškų—tikras dėdės „ternicijonas“.

Kaip fašistpalaikiai su kožu savo „persiiformavimu“ pasipučia, taip dabar tas pasipūtė visai „nesvietiškas“: girdi, „ka, dabar bolševikai prieš mus tik dulkės... koki mūs raštai, koki straipsniai... Tuomi susizineidavęs pasistengiau peržvelgti net tris priešpaskutiniuosius numerius, kuriuose jokio straipsnio apie savęs išgyrmo neradau. Ir palygink, žmogau, tas „Balso“ tuštybės prie „Rytojaus“ straipsnių ir viso turinio. Surengia vakarą kurio vaidinimas nepanašus į vaidinimą, tad paskiaus kokį pusmetį būbnija apie tą savo „nepapastą“ įvykį, rodos kad tą jie kalną nuvertė. Bet pagyru puodas niekas netaukuotas. Plepalai—plepalas pasilieka.

Kas paskaitė „Rytojaus“ staispnius „Lietuvos fašizacija“, „Valstybių prieštaravimai“, „Dvylikos šimtmečių juodoji naktis“, „Laiskas iš Kauno kalejimo“, ir abelnai visą „Rytį“ turinį palygina su „Balso“ turiniu—panašo, kad tą tikras priekabių ieško-tojas, plepalų lapas ir ne už centą neranda, kad būt panašus į kokią apšviatą. Gera kad keltas randasi plepalų ir šmeižalų myletojų, tad ir sudaro „B“ skaitytojų grupę, kurią paskutiniu laiku kiek susiprino keturių sabotažininkų ir vieno šiaip savos rūšies gaivalo darbai.

Nors „B.“ (murzinlapis) išsisėrė, tačiau pasiliko savo formos nenustojas; klaidų pilnas, raidžių rinkinys nežinia iš ko susidedas, o tuščių vietų tartum lietuviško cenzoriaus peršukuotas. Ir šiaip visas perdėm persikusęs kokių tai gailalo egoizmu (savęs mylimu). Turbūt Norkaus (Red.)

Lakštutė

Iš paskutinio pikniko.

Kovo 10 d. atsibuvo šiame sezone San Isidro paskutinis „Rytojaus“ piknikas. San Isidro piknikams vieta smagi, tačiau labai toli ir nepriprasta lietuviams. Apart tolimo ir kitų priežasčių dar buvo viena kuri ateity neturi pasikartoti—tai nurodymas gauti, kurių visiškai ne nesirado, iš ko žmonės turėjo nesmagumą (kiti net nesuradę namo sugrįžo). Antra, visos lietuvių organizacijos turi įslygti nurodantį pikniko vietą kelio žodžiais, kad tikėtų bet kuriai draugijai.

Abelnai piknikas nors nebuvo skaitlingas, bet gana linksmas; jaunimas žaidė, šoko, o vedus-eji taip pat neatsilikę nuo jaunimo, ir jie šokinėjo. Paskiaus atsilankė apie pora fašistuojančių vyriokų, kurie labai išdidžiai peržvelgė visą pikniką, stėjo prie bufeto ir ėmė padengti pikniko išlaidas, skaniai gerdami „bolševikų alų“.

Paskiaus, ištraukę po keliatą čiuopų ėmė išdidžiai galvoti kaip paražyti korespondenciją į „Balsą“.

Gali gale visi seni jauni „cilistai“, fašistai, bolševikai ir „bezpateini“ susivienijo į vieną didoką grupę ir nusifotografavo, kuri girdėjau bus talpinta sekančiame „Rytojaus“ numery.

Linkėtina dabar rytojiečiams pradėti darbas salionuose, ypač vaidybos dainos bei muzikos srity.

Tyrų Dvasia.

KAROLIS MARKSAS.

(tąsa nuo 2 puslapio)

Markso draugus, atsiuntę pakvieta ma gryžti Francijon. Gryžtant Belgijos žandarai palydėjo iki ru-bežiūso.

Tais pačiais metais prasidėjo revoliucija ir Vokietijoje. Sukakus penkiems metams ištremimo K. Marksas gryžta į tėvyne, į Koelno miestą, kur kadaise jis redagavo „Reinische Zeitung“, kame tuoj tvėrėsi darbo ir netrukus išleido naują laikraštį „Neue Reinische Zeitung“.

Kuomet jis sugrįžo Vokietijon, pirmoji revoliucijos banga jau buvo praėjus, tačiau kova toli gražu nepabaigta. K. Marksas dėjo visas pastangas, kad laimėjus revoliuciją.

1849 metais gegužio 16 d. K. Marksas gavo paliepiamą krausytis lauk iš Vokietijos. Laiko duota 24 valandos. Arestuot valdžia nedrįso, nes jis senai buvo atsiskaisęs nuo Prūsų pilietybės.

Iš Koelno Marksas nuvyko vel Paryžiun, bet ir tē siaučianti reakcija, ir Francuzų valdžia beceremonijų pranešė, kad Francijon negalys gyventi, ir ilgai netrukus išvyko Londonan.

Darbai, vargai ir bedarbe pa kinto plieninę Markso sveikatą. Iš-tisias dienas praleisdavo Britanijos muziejū, bėpareidamas tik apie 2—3 valandą, o visą laiką pašvėdavo prie knygų. Prie visų var-gingų gyvenimo sąlygų, dar prisidėjo blogas maistas, nuo ko 1881 m. pasimirė Markso žmona, kas dar labiau atsiliepė į jo svei-katą. Dar jis norėjo užbaigti savo genialų veikalą „Kapitalas“, bet gyvenimo siūlas jau vos besilaikė, ir verčiamas nesveikatos vyko vel į Francuziją iš tē į Al-zirą.

1882 m. mirė jo vyriusioji dukterė Ženė, kuria jis begalirai mylėjo, ir 1883 m. pasimirė jis pats,—autorius milžiniškų veikalų, autorius obalsio „visų šalių proletarai vienykitės“, kuriuomi vaduodamiesi visos darbininkų or-ganizacijos eina prie tikslų.

Jau šiandien sukanka 46 me-tai kaip Karolis Marksas išsiki kapuose, bet jo darbo vaisiais jo mokslu vaduojasi visų šalių da-bininkai. Vaduojantis jo mokslu, šiandien randasi šešta Jalis pasaulio darbininkų rankose. Šešta dalis atkariauta iš plėšrių gro-bikų nagų—penktas dalis dar rei-kia atkarioti, ir ką padarys visų šalių darbininkų vienybė.

Betė.

ŠOFERIŲ AKADEMIJA.

PIRMOJI LIETUVIŲ—VOKIEČIŲ ŠOFERIŲ MOKYKLA
BUENOS AIRES
GERIAUSIA, TEISINGIAUSIA IR PIGIAUSIA.
PERSITIKRINKITE VISI!

UŽ \$ 75 PILNAS KURSAS GAUNAMAS TIK MŪSŲ MOKYKLOJ

Duodame 50 lekcijų važinavimo ir 50 valandų praktikuoti šios technikos ir mechanizmo. Mokiname naujausius stilių, sunkiais ir lengvais automobiliais.

Dabartinės valdžios parėdymų egzaminuojama tik iš sunkiųjų autų, kurios užlaiko tik mūsų mokykla. Pamokos duodamos įvairiomis kalbomis, dienomis ir vakarais. Gavima diplomo garantuojame. Visus maloniai kviečiame kreiptis tik į mus o būsite užgandinti.

Veytes 1789 Barracas Bs. Aires.

U. T. 21 Barracas 0265.

VISOMS MŪSŲ ORGANIZACIJOMS.

Kur tik susitveria nauja mūsų organizacijos šaka, kur tik daroma „Rytojaus“ naudai parengimai, ypatingai su vaidinimu, kur susitveria choras, arba jis kaip reigia—siųskite mums grupių, ar pavienių aktyvių asmenų, ypač meno srities fotografijas, kurias didesniai susipažinimui ir susitarinimui prie bendro tikslo, talpy-sime „Rytojui“. Mums prisiunčia labai brangias fotografijas, kurios net dalinai ir netinka klišėms panaudoti, nes klišėms geriausia tinka paprasčiausios juod-spalsvės atvėrūtės kurios kainuoja ko mažiausiai.

Tad daugiau prie darbo, ir duokite dirbančiųjų paveikslus! „R.“ Taryba.

Apsivedimai.

Paieškau apsivedimui merginos arba našlės nesenesnės 28 m. amžiaus, vidutinio ūgio, neatsisėvelgiant tautybės bei religijos. Aš esu 33 m. amžiaus, jaunikiš ir mylintis teisingą šeimyninį gyvenimą.

Suinteresuotos kreipkitės laiškai prisiųsdamos paveikslus.

Fraga 439 Piñeyro J. M.

Paieškau Brolio Juozą Baliukonio, atvykusį į Argentiją pirm 21 metų, paeinančio iš Paručių kaimo, Trakų apskrities.

Kas apie jį žinote, arba jo paties prašome pranešti.

Krisiui Baliukoniui.
Calle Montes de Oca 146
Avellaneda B-s. As.

Pajieškau pusbrolių Antaną Gaidamuską, į Argentiją atvykę 1926 m. ilgą laiką gyveno Cordo-boje. Kas apie jį žinote ar jis pats prašau atsiliepti šiuo antraštu: Monte Egmont Nr. 518 Bs. Aires. Emilė Baniulytė.

KRAUTUVĖ „KAUNAS“

Antano Mikėno

Įvairių gardžių gėrimų ir užkandų.
Calle GIBBONE 900
kampas RIVERO.
Piñeyro.

Reikalingas tarnautojas lietuvis mokantis gerai lietuvių kalbą ir raštą. Kreipkitės į laivų agentiją.

O. R. Soler 5965 dep. C. Cap.

Parsiduoda gabalas žemės 120.100 met. Labai patogioj vietoj 8-nios kvadros nuo stoties Bos-ques FCS. Žemė yra aptverta spygliuotomis vielomis ir ap-sodinta vaisiniais medžiais: obelėmis, duranais ir kitais.

Už vienus metus jau užmo-kėta, mėnesinis mokėsnis 35 p. Kreiptis pas K. Kasparą calle Lavalle 516 Avellaneda.

PAIEŠKOJIMAS.

Paieškau brolių Juozą Dum-bliauską.

Atvažiavo į Argentiją senai apie 12 metų atgal. Iš Lietuvos kilęs Alytaus apskr. Miraslavų valsč. Vankiškių kaimo.

Kas žinote apie jį, arba jis pats malonėkite pranešti man už ką būsiu jums labai dėkingas.

Mano antraštas:

CALLE LA MADRID 463 BOCA.

Pranas Dumbliauskas.

KUR GALIMA GAUTI „RYTOJUS“ PAVIENIAIS NUMERIAIS.

Sekančiuose miestuose ir vie-tose „Rytojus“ galima gauti pa-vieniais numeriais nusipirkti:

Berissoj:

L. Rimavičiaus Fondo
gtv. Nueva York 4735

N. Kuprionio Fondo
g.v. Marsella 12.

Frige Frigorifico vartų.

Villa Diego-Rosario:

Jonas Rukšio Fondo.

Don Inko Stalbono kirpykloj.

Buenos Aires:

I. Volco Restorane
Calle 25 de Mayo 671-685

Señor David
Leandro Alem Tres Sargentos
(netoli Retiro)

Deutsche Schiffsagentur
San Martin 469, B. Aires

Banco Holandes.
25 de Mayo 81

Piñeyro:

Krautuvė „Kaunas“
Giribones 900 kamp. Rivera.

Atlantico restorane
Coronel Garcia 402, kampas
Coronel Diaz.

Villa Crespo.

Pranas Krapavickas
Calle Monte Egmont 518.

Cordoba:

K. Ječius
Buchardo Nr. 452, Barrio Ingles.

Dock Sude.

V. Ramanausko krautuvėje
L.N. Alem N 1764 Dock Sud—
taip pat galima gauti ir knygų

Darbininke Lietuvių! skai-tyk ir platink „Rytojū“.

Jums akis išegzaminos diplomuo-tas specialistas veltui ir pritaiky-akinius už prieinamą kainą štai kurs:
CASA GARBARINO
Esmeralda 288 Bs. Aires.

Fotografia

BELLAS ARTES.

DOMINGO EPIFANI

Specialistas darantis pa-veikslus jaunavedžių, gru-pių, atskirų asmenų ir vaikų. Pasiū paveikslus įvairaus didumo aliejiniiais dažais, pašėliu ir ekvare-liai. Kainos prieinamos. Užsakymai duodami ir išmokėjimui. Lietuviai kvie-čiami atsilankyti. Tuzinas atvėrūčių kainuoja \$ 3,95
Avenida Mitre 498
AVELLANEDA

Carlsbad

Fdo. Quiroga 1441, Dock Sud.

Frm. M. F. Huspaur

Kiekvienas atsilankiusis as-muo—gauna reikalaujamų vai-sių arba medikamentų. Kal-bu vokiškai, čekiškai ir kas-tyžiškai.
U. T. 22, Avellaneda 7596

Lietuvos darbininkų ir kaimo biednuomenės dvisavaitinis laikraštis (su paveikslais)

„BALSAS“

daug duoda žinių iš Lietuvos darbininkų ir kaimo biednuomenės gyvenimo ir iš fašistų darbų. Kiekvienas Argentinos darbininkas ir darbininkė privalo užsisakyti „Balsą“.

Kaina „Balso“ Argentinoj: metams—2 dol. 6 mėm.—1 dol.

Adresas užsisakyti „Balsą“: Tilsit Pr., Gartenstrasse 6, Hof, III. Aufgang, 1 Treppe, „Balso“ Red., d. Richard Reich. Alemania.

Kas užsisako „Balsą“, tas tuom pat remia Lietuvos darbininkų spaudą ir padeda jų kovai su fašistų valdžia.

Jeronimas Koreiva

DIPLOMUOTAS LENINGRADE LIETUV. SIUVĖJAS
Calle Garibaldi 1319, Boca, Bs. Aires.

Siuvu ant užsakymo naujausios mados įvairiausių rūbų. Turiu didelį pasirinkimą geriausių vasaros sezonui medžiagų. Kainos visiems prieinamos. Darbą atlieku sąžiningai. Visus malonei prašau atsilankyti pas mane patys ir persitikrinsite.

Dr. S. SCHAVALZON

Veneros ir vidurinių ligų gydytojas. Nuo 15 iki 17 Kalba rusiškai
Cochabamba 1268
U. T. 23 B. Orden 0905

Dr. Nicolas V. Mislovlavich

Chirurgas, gydytojas oninėj Ravson. Specialistas odos, ifilio, kraujo ir šlapimo Nuo 8 iki 10 ryto — 5 iki 6 vakaro Kalba vokiškai ir čekiškai.
Calle Laval' 310, 1-ro piso

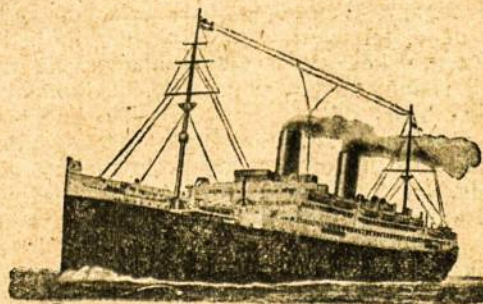
ONA JURGELAITIENĖ

Pigi ir gera siuvėja.
calle Nueva 2996
Valentin Alsina.

ANGELA F. R. BUGUERO

Diplomuota Buenos Aires Partera (akušėrė)
Prima nuo 14—16 v.
Calle Roma 1385. Dock Sud Avellaneda.

Pigiausios

Laivakortės iš ir į Europa

„DEUTSCHE SHIPPS AGENTUR“
LIETUVIŲ SKYRIUS

Pigiu persiuntimas telegrafu ir paštu.

469 San Martin 469

Bs. Aires

I. NENISKIS.

CALLE MEXICO Nr. 1945

B-s. Aires

Aš užsisakau tik pas I. NENISKI ir patariu kitiems, nes kaip geriausias Bs. Aires. lietuvis siuvėjas darbą atlieka moderniškai ir sąžiningai doda ant išimokėjimui turi didelį pasirinkimą visokių medžiagų. Kainos prieinamos.

...

Pirmutinis Lietuviškas

MOTERIŲ SKRYBELIŲ FABRIKAS.

Gaminama skrybėlės iš filco, šiaudų, šilko aksomo, veliūro ir t.t. Skrybėlės įvairiausių spalvų ir naujausių modelių. Kainos nuo \$ 3.40. Taip pat pataisome ir atnaujiname senas skrybėles.

A. SUBOČAITIS.

CORIENTES 2392.

BS. AIRES.

Domės! kovo 16 d. „L.“ choras dainuos tarptautiniame koncerte, salione „Garibaldi“. Ruošiamas kalių šelpimo komiteto.